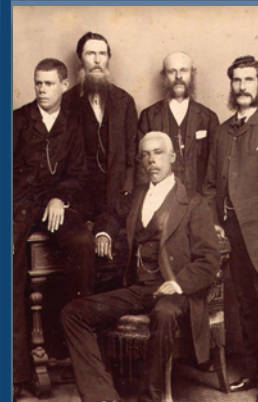

Centre for International Heritage Activities
Centrum Internationale Erfgoedactiviteiten

ERFGOEDDAG SURINAME

27 SEPTEMBER 2007

THE ATLANTIC WORLD
AND THE DUTCH, 1500-2000

nationaal archief

CIE Erfgoeddag Suriname

27 september 2007

Den Haag

Inhoudsopgave

Voorwoord Paul Brouwer (<i>voorzitter van het CIE</i>)	1
Erfgoeddag Suriname, meer dan een bijeenkomst	3
Database Internationale Erfgoedprojecten	5
Dagprogramma	7
Werkgroepen	9
Lijst van deelnemers	11

Voorwoord

Op 27 April 2006 gaf toenmalig staatssecretaris Atzo Nicolai van het Ministerie van Buitenlandse Zaken het starschot voor het Centrum Internationale Erfgoedactiviteiten (CIE). Een studie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap had eerder uitgewezen dat het noodzaak was om tot meer coherentie en coördinatie te komen op het gebied van Gemeenschappelijk Cultureel Erfgoed. De beide betrokken ministeries wilden voor het Internationaal Cultuurbeleid meer sturend en strategisch haar geld gaan inzetten en het particulier initiatief CIE paste goed in dit voornemen.

Anderhalf jaar later heeft het CIE zich gevormd als netwerkorganisatie en kenniscentrum op het gebied van Gemeenschappelijk Cultureel Erfgoed en in de tweede plaats voor het Cultuur en Ontwikkeling programma. Het centrum geeft advies en begeleiding bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten op dit terrein en vormt het geheugen van de projecten. De start van het centrum is succesvol. Velen weten al de weg te vinden naar het centrum voor informatie en advies. Ook heeft het CIE een aantal coördinerende projecten opgestart in o.a Sri Lanka, Zuid-Afrika en Australië.

Door haar grote netwerk heeft het CIE toegang tot vele erfgoedexperts en de mogelijkheid om deze met elkaar in contact te brengen. Centraal in de doelstellingen van het CIE staat samenhang creëren binnen het gemeenschappelijk erfgoedveld. Dat is ook het doel van deze dag. De organisatie van erfgoeddagen valt in het breder perspectief van de ontwikkeling van een projectendatabase. Deze database zal inzicht geven in het erfgoedveld en de mogelijkheid bieden om informatie, kennis en expertise uit te wisselen. De projectinventarisaties die plaatsvinden voor de ontwikkeling van de database vormen de basis voor de organisatie van de erfgoeddagen. In overeenstemming met het Nederlandse Internationaal Cultuurbeleid komen hierbij de prioriteitslanden het eerst aan bod. De erfgoeddagen brengen de betrokkenen uit het erfgoedveld bij elkaar en bieden een platform om te discussiëren over de mogelijkheden tot meer samenhang in de projecten.

Mijn dank gaat uit naar het Nationaal Archief, en in het bijzonder naar directeur Maarten van Boven, voor de samenwerking en de gastvrijheid. En natuurlijk naar het Ministerie van Buitenlandse Zaken die deze dag financieel mogelijk maakt.

Mr. Paul Brouwer
Voorzitter CIE

Erfgoeddag Suriname, meer dan een bijeenkomst

U bent vandaag aanwezig bij de CIE Erfgoeddag Suriname in het Nationaal Archief in Den Haag. Aangezien deze dag meer is dan alleen een bijeenkomst willen we u graag informeren over het voortraject en het vervolg dat aan de bijeenkomst wordt gegeven.

Het voortraject

Deze bijeenkomst is onderdeel van een breder traject waar de inventarisatie van erfgoedactiviteiten van Nederlandse organisaties in samenwerking met Suriname aan voorafgegaan is. Afgelopen maanden is onderzocht welke erfgoedactiviteiten de afgelopen tien jaar plaatsvonden. Een criterium voor opname in deze inventarisatie is dat er sprake is van samenwerking tussen Nederlandse partners en Surinaamse counterparts. Voor deze inventarisatie zijn vele gesprekken gevoerd met experts uit het veld en met de beleidsmakers. Tijdens de inventarisatie zijn een aantal thema's naar voren gekomen die een groot deel van de projecten en betrokken organisaties vertegenwoordigen. Deze thema's ziet u terug in de onderwerpkeuze voor de werkgroepen. Veel projecten zijn gesitueerd rondom het gemeenschappelijk gebouwde erfgoed, museale samenwerking en archieven. Deze thema's hebben vaak een gezamenlijke achtergrond, namelijk een gemeenschappelijk of gedeeld verleden van Suriname en Nederland.

Doel van de dag

Uit de inventarisatie is gebleken dat er veel kansen liggen om samenwerking naar een hoger plan te tillen en expertise beter te benutten. Deze dag heeft tot doel zoveel mogelijk betrokkenen uit het erfgoedveld van Suriname samen te brengen en een platform te bieden tot het delen van kennis en ervaring. Dit platform is een instrument waarmee vanuit het veld aanknopingspunten kunnen worden gevonden en aanbevelingen kunnen worden gedaan voor meer samenhang tussen de projecten. Om dit doel te bereiken is de dag opgedeeld in twee delen: een plenair gedeelte 's ochtends met lezingen waarin de diversiteit van het erfgoedveld naar voren komt en werkgroepen voor discussie en aanbeveling in de middag. In deze discussie wordt gezocht naar de mogelijkheden van onderlinge samenwerking en de kansen en knelpunten in de samenwerking met Suriname. Daarnaast zal een fundamentele discussie over de interpretatie en beleving van gemeenschappelijk erfgoed voor zowel Nederland als Suriname gevoerd worden en is er aandacht voor het denken over het Erfgoed van de Tweede Wereldoorlog vanuit een pluriform perspectief.

Vervoltraject

De opgedane ervaringen met projecten zal ingezet worden om aanbevelingen te doen voor een toekomstige samenwerking in het Nederlandse veld. Deze dag hoopt de aanzet te geven om te werken aan een overgang van losse projecten naar een samenhangend programma. De uitkomsten van de discussies zullen de kern vormen van een adviesrapportage met kansen en knelpunten in de samenwerking onderling en met Suriname. Deze rapportage, met de opinie van het erfgoedveld, wordt aangeboden aan de beleidsmakers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Economische Zaken. Maar zal ook verstrekt worden aan andere belanghebbenden die betrokken zijn bij culturele samenwerking tussen Nederland en Suriname.

Deze erfgoeddag is dus de uitkomst van onderzoek en inventarisatie naar het erfgoedveld van Suriname en het beginpunt voor de ontwikkeling van meer samenhang in projecten.

Wij hopen op een vruchtbare discussie die bijdraagt aan het advies voor een erfgoedprogramma dat Nederland en Suriname op cultureel gebied gezamenlijk in staat stelt het erfgoed te behouden.

Database Internationale Erfgoedprojecten

Waarom

De projectendatabase is ontwikkeld met de gedachte dat er op dit moment veel kennis verloren gaat omdat men niet goed van elkaar op de hoogte is. Door middel van de database wordt met één druk op de knop duidelijk welke erfgoedprojecten zijn uitgevoerd, welke projecten nu lopen en waar plannen voor zijn. In de database wordt informatie over de inhoud, de doelstellingen en de resultaten van het project opgeslagen. Daarnaast bevat de database ook beeldmateriaal, informatie over de betrokken organisaties en vooral ook expertise. Daarmee is het een centraal punt waar alle informatie te vinden is over internationale erfgoedprojecten en waar men met elkaar in discussie en overleg kan. Wij denken dat dit van grote waarde is om meer samenhang te creëren en een betere samenwerking te bewerkstelligen tussen de Nederlandse betrokken organisaties.

Hoe

Het CIE voert de basisinformatie van de projecten in die algemeen beschikbaar is. Vervolgens wordt aan de betrokkene van het project gevraagd om een *project editor* aan te wijzen. Deze *project editor* houdt het project in de database up-to-date. Alle betrokkenen van het project leveren aan deze persoon de informatie die zij graag in de database willen hebben. Alleen door lid te worden van de database kan men elkaars projectinformatie bekijken, niet-leden hebben maar beperkt toegang. Op deze manier wordt op eenvoudige wijze overzichtelijk wie waar mee bezig is en wordt de stap naar samenwerking verkleind.

Doen!

Om de database zo compleet mogelijk te krijgen en up-to-date te houden vragen wij u zich voor de database te registreren door middel van het bijgevoegde inschrijfformulier. Met deze registratie krijgt u toegang tot uw eigen project en organisatie in de database en kunt u de gegevens van uw eigen project bijhouden.

Dagprogramma CIE Erfgoeddag Suriname

- 9.00 Ontvangst
- 9.30 Opening van de dag door **Maarten van Boven**, directeur Nationaal Archief
- 9.35 Opening namens het CIE door **Paul Brouwer**, voorzitter CIE
- 9.40 Directeur-Generaal Cultuur van Suriname **Stanley Sidoel**
- 9.55 Uitleg dagprogramma door **Robert Parthesius**, directeur CIE
- 10.00 Lezing **Erik Schilp**, Zuiderzeemuseum
Fort Nieuw Amsterdam
- 10.25 Lezing **Jules Rijssen**, Stichting Recreatie Oorlogsveteranen Suriname (ROS)
Suriname en de Tweede Wereldoorlog
- 10.50 Pauze
- 11.15 Lezing **Paul Meurs**, TU Delft
Werelderfgoedlocatie Paramaribo
- 11.40 Lezing **Frans van Dijk**, Nationaal Archief
Archiefsamenwerking
- 12.05 Toelichting **CIE projectendatabase** door Robert Parthesius en uitleg werkgroepen
- 12.30 **Lunch** met mogelijkheid tot bekijken posterpresentaties
- 13.30 **Werkgroepbijeenkomsten**
- 15.30 Pauze
- 16.00 **Afsluiting** met bespreking conclusies en aanbevelingen van de werkgroepen
- 17.00 **Borrel**

De werkgroepen

Gebouwde omgeving

Voorzitter: Antoinette le Coultre, RACM

Suriname en Nederland werken veel samen op het gebied van gebouwd erfgoed. Waarom doen we dit? Willen we het erfgoed alleen behouden, of inzetten voor ontwikkeling en capaciteitsopbouw? Wat betekent het dat de binnenstad van Paramaribo is aangewezen als UNESCO Werelderfgoed? Waar ziet men binnen dit veld de knelpunten, maar bovenal kansen voor meer samenhang in de uitvoering van projecten?

Archieven, Boeken, Foto's

Voorzitter: Gerrit Knaap, Instituut voor Nederlandse Geschiedenis

Het zogenaamde papieren erfgoed maakt een belangrijk deel uit van ons gemeenschappelijk cultureel erfgoed. Grote instituten zoals het Nationaal Archief spelen hierin een belangrijke rol. Maar op welke manier kan er een ondersteunende infrastructuur gevormd worden voor kleinere initiatieven, bijvoorbeeld op het gebied van fotografisch erfgoed. Hoe gaat het veld om met teruggave van archieven? Waar liggen binnen dit veld de knelpunten en kansen voor meer samenhang in projecten?

Museaal Erfgoed

Voorzitter: Albert Scheffers, ICOM

Hoe verloopt de samenwerking tussen de betrokken musea in Nederland en Suriname? Is meer samenhang mogelijk in projecten en op welke manier? Met welk doel wordt het museale erfgoed ingezet bij projecten?

Hoe gemeenschappelijk is het gemeenschappelijk erfgoed?

Voorzitter: Gert Oostindie, KITLV

Met gemeenschappelijk erfgoed worden de overblijfselen uit het gezamenlijke verleden van Suriname en Nederland bedoeld. Maar hoe wordt deze gemeenschappelijkheid ervaren door de Nederlandse instellingen en haar counterparts? Is deze gemeenschappelijke factor een motivatie om vanuit Nederland projecten op te zetten? Hoe ervaart Suriname dit erfgoed? Kunnen er gezamenlijk een aantal lieux de memoires worden vastgesteld?

Erfgoed van de Oorlog

Voorzitter: John Schuster, VU

In het denken over het Erfgoed van de Tweede Wereldoorlog gaan we steeds meer uit van een pluriform perspectief; niet Nederland in enge zin, maar het Koninkrijk der Nederlanden staat daarin centraal. In het werkterrein zien we een verschuiving van de aandacht naar bijvoorbeeld Indische, Surinaamse en Antilliaanse Nederlanders tijdens de oorlog. Met deze verandering in het blikveld kunnen andere verhalen worden verteld. Hoe geven we (betrokkenen, musea, beleidsmakers, wetenschappers) dit vorm?

Lijst van deelnemers

Abrahams, Cynthia
Universiteit van Amsterdam
cynny@dds.nl

Banel, Georgine
ROS

Berg van den, Margot
Radbout Universiteit Nijmegen
m.v.d.berg@let.ru.nl

Boot, Rob
ICOMOS
boot.berkers@planet.nl

Boven van, Maarten
Nationaal Archief
m.van.boven@nationaalarchief.nl

Broekhoven van, Laura
Museum Volkenkunde
laurab@volkenkunde.nl

Brouwer, Paul
CIE
paul_brouwer@planet.nl

Captain, Esther
Ministerie VWS
e.captain@minvws.nl

Carlin, Eithne
Universiteit Leiden
e.b.carlin@let.leidenuniv.nl

Chronis, Iwana
Prins Claus Fonds, CER
i.chronis@princeclausfund.nl

Consolini, Barbara
KITLV
consolini@kitlv.nl

Corten, Jean-Paul
RACM
j.corten@racm.nl

Coultre le, Antoinette
RACM
a.le.coultre@racm.nl

Derks, Alvy
Oudere Vrouwen Netwerk NL
derkstai@planet.nl

Deul, S.J.
Pari Passu Consultancy
info@paripassuconsultancy.nl

Dijk van, Alexandra
CIE
heritage@heritageinternational.nl

Dijk van, Frans
Nationaal Archief
frans.van.dijk@nationaalarchief.nl

Dun van, Peter
ICS Shared Built Heritage
pvandun@planet.nl

Duymelinck, Peter
Museum Volkenkunde
peterduymelinck@planet.nl

Eijgenraam, Marianne
Ministerie van Buitenlandse Zaken
ma.eijgenraam@minbuza.nl

Fienieg, Anouk
CIE
a.fienieg@heritage-activities.nl

Gelt-Dekker, Jacob
jacobgelt@aol.com

Goes, Benedict
ICOMOS Nederland
b.goes@erfgoednederland.nl

Gonsalves, Nathalie
ngonsalves@almere.nl

Guntenaar, Floris
Cultural Heritage.cc
florisguntenaar@museumdepot.org

Haarnack, Carl
Bibliotheca Surinamica
surinamica@gmail.com

Hoesein, Rabia
Haags 5 mei comité

Hoogendam, Jaap
Parbode
jaaphoogendam@gmail.com

Illidge, Astrid
Ministerie VWS
al.illidge@minvws.nl

Jones, Guno
KITLV

Jordaan, Han
Instituut voor Nederlandse
Geschiedenis
han.jordaan@inghist.nl

Kerkhof, Erna
KITLV
kerhof@kitlv.nl

Klooster van der, Olga
Architectuurhistoricus
olgavanderklooster@planet.nl

Knaap, Gerrit
Instituut voor Nederlandse
Geschiedenis
gerrit.knaap@inghist.nl

Kopijn, Yvette
Verhalen over Leven
kopijn.adidi@planet.nl

Leemhuis, Margriet
Ministerie van Buitenlandse Zaken
margriet.leemhuis@minbuza.nl

Leenstra, Menno
CIE
menno.leenstra@home.nl

Leeuwen van, Lizzy
Meertens Instituut
lizzy.van.leeuwen@meertens.knaw.nl

Leijen, Hanna
CIE
h.leijen@heritage-activities.nl

Linde van der, Sjoerd
Universiteit Leiden
sjoerdvanderlinde@hotmail.com

Madjoe, Riyad
Haags 5 mei comité

Man A Hing, William
wlman@12move.nl

Manders, Martijn
RACM
m.manders@racm.nl

Mans, Jimmy
Universiteit Leiden
j.mans@arch.leidenuniv.nl

Martens, Jeroen Louis
Ministerie van Buitenlandse Zaken
jeroen-louis.martens@minbuza.nl

Meel, Peter
Universiteit Leiden
p.j.j.meel@let.leidenuniv.nl

Mentokarijo, Irena
Aman Jiwa Publishers

Meurs, Paul
Technische Universiteit Delft
p.h.meurs@tudelft.nl

Mingoen, Harriette
Stichting Javaanse Immigratie

Neuerberg, Sieta
Erfgoedstudies, UvA
sietaneuerburg@yahoo.com

Oostindie, Gert
KITLV
oostindie@kitlv.nl

Parthesius, Robert
CIE
r.parthesius@heritage-activities.nl

Polanen, Rudy
ROS
rfpolanen@ebga.nl

Postma, Rogier
CIE
rogierpostma@gmail.com

Prins, Ilse
Naturalis
prins@naturalis.nnm.nl

Pijl van der – Ketel, Christine
CIE
c.ketel@heritage-activities.nl

Reeder, Ron
Ministerie van OC&W
r.s.reeder@minocw.nl

Rahman, Jesse
Sarnamihuis

Ramsoekh, W.
Sarnamihuis
ramsoekh@versatel.nl

Richardus, Peter
Sarnamihuis
prichardus@freeler.nl

Rijssen, Jules
ROS
jrijssen@podiumkwakoe.nl

Rolfes, Irene
KITLV
rolfes@kitlv.nl

Ruskamp, Lotta
Bureau Ganzenhoef
l.ruskamp@chello.nl

Scheffers, Albert
ICOM Nederland
aajschs@hotmail.com

Schelle van, Charles
CIE
vanschelle@hotmail.com

Schilp, Erik
Zuiderzeemuseum
erik.schilp@zuiderzeemuseum.nl

Schuster, John
Vrije Universiteit Amsterdam
j.schuster@fsw.vu.nl

Sens, Angelie
Persmuseum
asens@persmuseum.nl

Sidoel, Stanley
DG Cultuur Suriname

Sint Nicolaas, Eveline
Rijksmuseum
e.sintnicolaas@rijksmuseum.nl

Smit, Ron,
KIT Publishers
r.smit@kit.nl

Spier, Nesta
Stichting House of Guianas
nevdws@hotmail.com

Strijk, Johan
ROS
strijkj@wxs.nl

Stipriaan van, Alex
Tropenmuseum
stipriaan@fhk.eur.nl

Tang, Dirk
Koninklijke Bibliotheek
dirk.tang@kb.nl

Tol van, Ineke
Universiteit van Amsterdam
ivt@stadsverkenningen.nl

Vink, Steven
Tropenmuseum
s.vink@kit.nl

Voogt, Paul
KIT
p.voogt@kit.nl

Vos, Miranda
CIE
vosm@xs4all.nl

Waerden van der, Ellen
Ministerie VWS
ec.vd.waerden@minvws.nl

Watson, W.
ROS

Westerman, Loes
Zoölogie Museum, UvA
westerma@science.uva.nl

Wever, Marieke
Erfgoedstudies, UvA
marieke_wever@hotmail.com

Willé, Michael
Haags 5 mei comité

Willems, Annemarie
CIE
a.willems@heritage-activities.nl

Willemsen, Glenn
Ninsee
g.willemsen@ninsee.nl

Windzak, Joan
EduCulture
j.windzak@educulture.nl

Woerlee, Anne-Marie
Museum Volkenkunde
annemarie@volkenkunde.nl

Zuijderwijk, Linda
studente EUR
linzuijd@gmail.com